

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

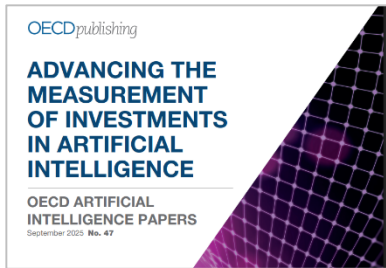
ЗМІСТ

1. Документи міжнародних організацій	2
ОЕСР: УДОСКОНАЛЕННЯ ВИМІРЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ	2
ОЕСР: ОЦІНКА СПРИЯТЛИВИХ УМОВ ДЛЯ ІНВЕСТИЦІЙ У ВОДНУ БЕЗПЕКУ	3
ОЕСР: ВИМІРЮВАННЯ НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ ДЛЯ СТАЛОГО ЗРОСТАННЯ.....	3
ОЕСР: ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД ОЕСР, ПРОМІЖНИЙ ЗВІТ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 2025 РОКУ	4
ОЕСР: ВИЩА ОСВІТА В ПОРТУГАЛІЇ.....	5
2. Корисні новини України та світу	6
ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ ПРОСКТУ ПРОГРАМИ ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ З ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ	6
ОКСФОРД ЗРОБИВ ВЕЛИЧЕЗНИЙ КРОК НА ПІДТРИМКУ ГУМАНІТАРНИХ НАУК.....	6
ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ПРОВІДНИХ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ ВИДАНЬ.....	7
ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД ПОРОГУ 50 %	9
ЖУРНАЛ «ВІДКРИТА НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ» ВКЛЮЧЕНО ДО DOAJ	10
СВІТОВИЙ РЕЙТИНГ УНІВЕРСИТЕТІВ 2026 РОКУ	10
МАЙБУТНЄ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	11
ДИСТАНЦІЙНЕ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ НАВЧАННЯ З БІОМЕДИЦИНИ	12
ЯК СТУДЕНТИ СПРИЙМАЮТЬ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У НАВЧАННІ.....	12
РІШЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ МОН.....	13
США СКОРОЧУЮТЬ ФІНАНСУВАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ. УНІВЕРСИТЕТАМ СЛІД ОБ'ЄДНУВАТИСЬ	14
3. Наукові заходи	15
ІІІ ДОПОМАГАЄ ЛЮДЯМ І РОЗВИВАЄ БІЗНЕС	15
ФІНАНСОВА СИСТЕМА ДЛЯ ПРОМИСЛОВОГО РОЗВИТКУ	15
IP INSIGHT: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КУРС РЕФОРМ	16
МІЖНАРОДНИЙ ТИЖДЕНЬ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ 2025.....	16
РОЛЬ ІІІ У СТВОРЕННІ ТА ВИКОРИСТАННІ ВІДКРИТОЇ НАУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	16
ВІД РУКОПISУ ДО ПУБЛІКАЦІЇ.....	17
МІЖНАРОДНИЙ ТИЖДЕНЬ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ 2025.....	17
ВІДКРИТИЙ ДОСТУП В УКРАЇНІ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ	18
ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ІІІ ДЛЯ БІБЛІОТЕКАРІВ ТА РЕЦЕНЗЕНТІВ	19

1. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: УДОСКОНАЛЕННЯ ВИМІРЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала робочий документ «Удосконалення вимірювання інвестицій у штучний інтелект» із серії «Документи ОЕСР щодо штучного інтелекту». У ньому зазначається, що незважаючи на зростаючий глобальний інтерес до кількісної оцінки інвестицій у розвиток технологій штучного інтелекту,

відсутність стандартизованих рамок та невідповідність даних ускладнюють отримання надійних оцінок, придатних для порівняння. У цьому звіті експерти ОЕСР пропонують надійну та прозору систему вимірювання для вирішення цієї проблеми та здійснення коректних оцінок інвестицій у ШІ як в країнах ЄС, так і інших країнах. ШІ визначається як технологія загального призначення з потенціалом трансформації в різних секторах, що вимагає значних інвестицій не лише в розвиток цієї технології, але й у допоміжні активи, - навички, дані, апаратне забезпечення, організаційний капітал. Пропонується класифікувати інвестиції за чотирма основними групами: навички, дослідження та розробки, дані та обладнання, інші продукти інтелектуальної власності. Методологія базується на двоступеневому підході. Спочатку збираються агреговані дані по всій економіці з офіційних джерел, включаючи Євростат та бази даних EUKLEMS & INTANProd. Надалі, використовуючи загальнодоступні національні рахунки та галузеві джерела, інвестиції у ШІ оцінюються шляхом застосування коефіцієнтів інтенсивності ШІ, отриманих з патентних даних, академічних програм та статистики робочої сили. Методологія деталізує інвестиції за такими напрямками, як інформаційно-комунікаційні технології, винагорода спеціалістів, корпоративне навчання, програмне забезпечення та бази даних, а також телекомунікаційне обладнання. Це дозволяє визначити, як інвестиції у ШІ розподілені між країнами ЄС.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/TmIWb>, <https://qrpage.net/qr/mSn3f>,
<https://doi.org/10.1787/13e0da2f-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ОЦІНКА СПРИЯТЛИВИХ УМОВ ДЛЯ ІНВЕСТИЦІЙ У ВОДНУ БЕЗПЕКУ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала робочий документ «Оцінка сприятливих умов для інвестицій у водну безпеку в країнах Східного партнерства ЄС» із серії «Робочі документи ОЕСР з охорони навколишнього середовища». У ньому зазначається, що експерти організації узагальнили результати оцінювання наявних умов для інвестицій у водну безпеку в Азербайджані, Вірменії, Грузії, Молдові та Україні у рамках фінансованої програми ЄС EU4Environment. Визначені спільні риси у доступі до інфраструктурних послуг і нормативно-правовій базі, а також відмінності у забезпеченості ресурсами і прогресі на шляху до вступу в ЄС. За останні два десятиліття кожна країна створила політичну основу для інвестицій у водні ресурси та управління ними, хоча ступінь зрілості ключових факторів - різний. Серед проблем - нерівномірне застосування економічних інструментів і стандартів стічних вод, істотно обмежені можливості планування. Разом із тим є гарні приклади, коли великі міські комунальні служби залучили приватне фінансування, але дрібні та сільські постачальники стикаються з обмеженнями при підготовці проектів і дотриманні нормативних вимог. Використання досвіду ЄС, розроблення послідовних національних інвестиційних планів, зміцнення економічних і нормативних інструментів, залучення диверсифікованого фінансування, а також задіяння підходів, заснованих на захисту клімату та природного середовища, можуть підвищити здатність досліджених країн мобілізувати стійкі інвестиції у забезпечення водної безпеки.

Детальніше: <https://qrcode.net/qr/9yWQl>, <https://qrcode.net/qr/B5aKE>,
<https://doi.org/10.1787/3f5d9a13-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ВИМІРЮВАННЯ НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ ДЛЯ СТАЛОГО ЗРОСТАННЯ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Вимірювання науки та інновацій для сталого зростання». У ньому зазначається, що трансформаційний потенціал науки, технологій та інновацій необхідний для розширення економічного добробуту та вирішення глобальних екологічних проблем, таких як зміна клімату, забруднення навколишнього середовища, втрата біорізноманіття. Однак для ефективного використання та спрямування цього потенціалу політикам необхідно забезпечити розроблення та реалізацію відповідних заходів, які поєднують ресурси науки та інновацій та різних учасників й сприятимуть «зеленому»

переходу і сталому зростанню. Спираючись на широкий спектр даних, експерти організації описують ключові концепції, виявляють прогалини у вимірюваннях та досліджують вплив науки та інновацій на розвиток екологічно безпечних технологій. Зокрема, у звіті показано, що екологічні інновації набагато швидше трансформують ринки, поширюють низьковуглецеву енергію та транспорт, ніж вважалося раніше: наука підкріплює інновації у сфері енергетики та охорони навколишнього середовища за допомогою найважливіших, часто недооцінених каналів. Наголошується, що країни ОЕСР втратили лідерство у галузі науки та інновацій, спрямованих на вирішення завдань розвитку енергетики та захисту охорони навколишнього середовища; цільова підтримка НДДКР видається більш ефективною у підтримці інновацій, пов'язаних з охороною навколишнього середовища, ніж нейтральні інструменти; громадська думка підтримує науку та інновації для «зеленого переходу». У документі представлені рекомендації з удосконалення вимірювання внеску НТІ у сталий розвиток.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/oBeVs>, <https://qrpage.net/qr/kuwDy>,
<https://doi.org/10.1787/3b96cf8c-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД ОЕСР, ПРОМІЖНИЙ ЗВІТ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 2025 РОКУ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала проміжний звіт за вересень 2025 року «Економічний огляд ОЕСР: знаходження балансу у часи непевності» із серії «Економічний огляд ОЕСР». У ньому зазначається, що у першій половині 2025 року глобальне зростання було більш стійким, ніж очікувалося, особливо – у країнах з економікою, що розвивається. Промислове виробництво й торгівля підтримувались попереднім підвищенням тарифів, значні інвестиції були пов'язані з розвитком технологій штучного інтелекту, що сприяло покращенню економічних результатів у США, а фіскальна підтримка в Китаї перекрыла негативний вплив торговельних перешкод та слабкості ринку нерухомості. З травня поточного року двосторонні тарифні ставки США були підвищені майже для всіх країн: загальна ефективна ставка мита на кінець серпня зросла до 19,5%, що є найвищим показником з 1933 року. Повний ефект від підвищення мита ще не відчутний, оскільки багато змін впроваджуються поступово, а компанії спочатку частково компенсують підвищення мит за рахунок маржі. Ринки праці ослаблюються, у деяких економіках спостерігається збільшення рівня безробіття та зменшення кількості вакансій, тоді як у багатьох економіках має місце зростання цін на продукти харчування та стабільна інфляція послуг. На майбутнє доволі високий ризик подальшого підвищення тарифів, посилення занепокоєння щодо фіскальних ризиків, поновлення інфляційного тиску, що в сукупності негативно впливатиме

на зростання. Переоцінка фінансових ринків (зокрема - волатильних криптоактивів) може створювати додаткові проблеми для фінансової стабільності.

Детальніше: <https://qrpagenet/qr/fJtKa>, <https://qrpagenet/qr/UD9MC>,
<https://doi.org/10.1787/67b10c01-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ВИЩА ОСВІТА В ПОРТУГАЛІЇ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Вища освіта в Португалії: політика доступу та успіху» із серії «Вища освіта». У ньому зазначається, що розширення доступу до вищої освіти та підвищення її успішності сприяють процвітання молодих людей на мінливому ринку праці, дозволяє урядам оптимізувати використання державних коштів для підготовки висококваліфікованої робочої сили, одночасно зміцнюючи демократичні цінності. Існує міжнародний консенсус щодо необхідності забезпечення рівних можливостей в освіті, що підкреслюється соціальним виміром Болонського процесу, Європейською стратегією для університетів ЄС та правових документах ОЕСР. Міжнародні дослідження виділяють щонайменше три ключові чинники, які визначають можливості доступу до освіти та її успішного набуття: попередні досягнення, фінансова підтримка та доступ до інформації. У цьому звіті аналізується нерівність у можливостях доступу до освіти в Португалії, що виникає унаслідок відмінностей у соціально-економічному становищі людей. Експерти ОЕСР пропонують огляд інноваційних підходів до зниження рівня відсіву з використанням поглибленої аналітики та надають рекомендації щодо доцільних політичних заходів задля усунення наявної нерівності.

Детальніше: <https://qrpagenet/qr/sJhQH>, <https://qrpagenet/qr/tiKDD>,
<https://doi.org/10.1787/49b1c7dc-en>

Фото: скріншот

2. Корисні новини України та світу

ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ ПРОЄКТУ ПРОГРАМИ ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ З ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

Міністерство освіти і науки України пропонує до громадського обговорення проєкт програми предметного тесту з економіки та міжнародної економіки єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістр на основі НРК 6 та НРК 7. Проєкт містить два розділи – «Узагальнена структура предметного тесту» (мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємства, система міжнародних економічних відносин) та «Деталізована структура - напрями узагальненої структури» (25 детальних піднапрямів). Планується, що реалізація проєкту підтримає права вступників, здобувачів вищої освіти, заклади вищої освіти (наукові установи) та ознайомить заінтересовані сторони з програмою предметного тесту з економіки та міжнародної економіки єдиного фахового вступного випробування. Зауваження та пропозиції до проєкту можна подати до 22 жовтня 2025 року.

Детальніше: <https://qrcode.net/qr/p8Y4l>, <https://qrcode.net/qr/S3kGv>

Фото: МОН

ОКСФОРД ЗРОБИВ ВЕЛИЧЕЗНИЙ КРОК НА ПІДТРИМКУ ГУМАНІТАРНИХ НАУК

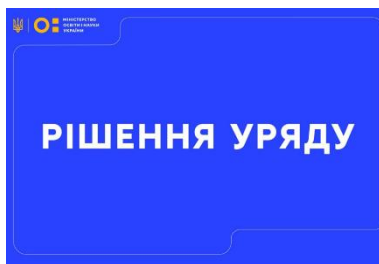
На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Тома Вільямса «Найбільший проєкт Оксфорда демонструє, на що здатні гуманітарні науки». У ній йдеться про відкриття нового проєкту в Оксфорді для демонстрації значимості гуманітарних наук у ХХІ столітті. Центр Шварцмана для гуманітарних наук став найбільшим проєктом в історії Оксфордського університету, що являє собою не лише видатну інфраструктурну будівлю, а й символ інтеграції різних наукових дисциплін. Відбулось об'єднання дев'яти факультетів та інститутів гуманітарного профілю – з англійської літератури, історії, філософії, інтернет-інституту Оксфорда, факультету етики ШІ. Нова будівля має концертну залу на 500 місць, театральну залу на 250 місць, кінотеатр на 100 місць, а також

можливості реалізації культурних проєктів у сфері мистецтва, музики, танців. Нова будівля не лише покращить умови для освітньої та викладацької діяльності, вона фактично ставить гуманітарні науки у центр системи. Проєкт має значення для всього академічного сектору, - не лише для Оксфорда. 185 мільйонів фунтів стерлінгів були надані щедрим донором, який побажав залишитись невідомим. Університет доклав значних зусиль, щоб будівля не виглядала ізольованою або «чужою» в історичному контексті. Замість вікторіанських будівель, які не були призначені для навчання, для студентів і дослідників створено нові умови: вони тепер працюють у сучасних спеціально спроектованих приміщеннях, серед яких сім міждисциплінарних бібліотек з великою заллю. Новий центр — не просто велика будівля, а фактично послання: гуманітарні науки здатні не лише існувати, а бути активним чинником у вирішенні суспільних і глобальних викликів.

Детальніше: <https://qrcode.net/qrcode/4GckK>

Фото: скріншот

ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ПРОВІДНИХ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ ВИДАНЬ

Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про запровадження державної фінансової підтримки для найкращих українських наукових видань. Відповідна постанова від 8 жовтня 2025 р. № 1278 «Про внесення змін до Порядку проведення конкурсного відбору для надання фінансової підтримки науковим фаховим виданням України, які індексуються міжнародними

наукометричними базами даних», оприлюднена на урядовому порталі. Донедавна найкращі українські наукові журнали не мали державної фінансової підтримки, попри те, що значна частина з них безоплатно публікує наукові праці українських освітян та дослідників, забезпечуючи вимоги до індексації провідними міжнародними базами даних Scopus і Web of Science. Це - велика і складна робота, особливо для журналів, які працюють без будь-якої плати для авторів. Фактично, робота редакційних колегій є волонтерською, обтяжливою та часто призводить до втрат у складі редакційних колегій і емоційного вигорання рецензентів, через що журнали можуть втратити високий рівень якості та індексацію у МНБД, а українська наука - свої позиції у світовому дослідницькому просторі. Згідно урядового рішення тепер у конкурсному відборі зможуть брати участь наукові видання, які індексуються базами даних Scopus і Web of Science Core Collection та віднесені до першого–четвертого квартилів (Q1-Q4) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports. Це близько 200 українських журналів, які мають міжнародне індексування. Обов'язковою умовою для участі в конкурсі є згода учасника конкурсу забезпечити публікацію статей українських авторів у разі перемоги у конкурсі на безоплатній основі. Також із порядку вилучено норму,

що забороняла повторну участь у конкурсі виданням, які вже отримували державну підтримку, що сприятиме розвитку найякісніших видань. Крім того, електронні наукові журнали (онлайн-медіа), індексовані в міжнародних базах даних, відтепер також зможуть брати участь у конкурсному відборі на рівних умовах із друкованими виданнями. Конкурс буде проводитись щороку. Переможці конкурсу отримують до 350 тис. грн щорічно упродовж двох років поспіль. У 2026 році планується підтримати 19 видань, відібраних у 2025 році за результатами оцінювання якості та впливу. Основні критерії відбору: рівень впливовості видання, визначений міжнародними наукометричними базами та рейтингами (Index, Journal Impact Factor, JIF Rank, JIF Quartile, JIF Percentile, Journal Citation Indicator, CiteScore, CiteScore Rank, CiteScore Quartile, CiteScore Percentile, SCImago Journal Rank (SJR), SJR Quartile, Source Normalized Impact per Paper (SNIP)), за останні два роки; відповідність редакційної політики та публікаційної етики видання принципам транспарентності, відкритого доступу та найкращих видавничих практик (Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing), сформульованим COPE (Committee on Publication Ethics), DOAJ (Directory of Open Access Journals), OASPA (Open Access Scholarly Publishing Association), EASE (European Association of Science Editors), для медичних видань — WAME (World Association of Medical Editors); дотримання принципів DORA (San Francisco Declaration on Research Assessment); наявність в директорії видань відкритого доступу (Directory of Open Access Journals (DOAJ) та категорії «А» в переліку фахових видань України, затвердженого наказом МОН та чинного на рік проведення конкурсу; дотримання принципів відкритої науки, зокрема -Budapest Open Access Initiative, Initiative for Open Citations (I4OC), Initiative for Open Abstracts (I4OA), Barcelona Declaration on Open Research Information; дотримання принципів академічної доброчесності, зокрема -відсутність будь-якої співпраці з недоброчесними організаціями, які пропонують ученим послуги з написання (підготовки) дисертацій, монографій, наукових статей, тез доповідей, підручників тощо на замовлення, продаж співавторства в публікаціях, продаж членства в редакційних колегіях, штучне забезпечення цитувань публікацій, інших наукометричних показників, швидке оприлюднення рукопису та інші маніпуляції з процесом опублікування з метою отримання фінансової вигоди. Ухвалення постанови має стати додатковим стимулом для удосконалення видавничих політик фахових видань, їхнього індексування в базах Scopus і Web of Science, посилить якість українських наукових публікацій і зміцнить присутність України в Європейському та світовому дослідницькому просторі.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/XIFJo>, <https://qrpage.net/qr/ETiNx>,
<https://qrpage.net/qr/GyR36>

Фото: МОН

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД ПОРОГУ 50 %

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Джека Гроува «Стармер: мета в 50 відсотків для університетів не на часі». У ній автор аналізує рішення прем'єр-міністра Великої Британії Кіра Стармера стосовно перегляду однієї з найвідоміших освітніх цілей країни, за якою половина молодих людей має здобути університетський ступінь. Гроув зазначає, що започаткована ще у 1999 році ініціатива Тоні Блера колись символізувала віру в університет як головний соціальний ліфт і рушійну силу економічного розвитку. Проте за чверть століття контекст змінився: сучасний ринок праці потребує не лише випускників із дипломами, а й висококваліфікованих фахівців, які здобувають освіту через професійні коледжі, технічні програми чи стажування. Саме тому, на переконання Стармера, мета «50 %» більше не відповідає викликам сьогодення. Вибір професійно-технічної освіти має бути не «другим варіантом», а рівнозначним шляхом до кар'єрного успіху. Прем'єр-міністр анонсував нову стратегію, відповідно до якої дві третини молодих людей у віці до 25 років повинні мати вищий рівень кваліфікації, незалежно від того, здобутий він в університеті чи в межах системи стажувань. Таке бачення уряд вважає більш справедливим і реалістичним, оскільки воно визнає цінність різних форм навчання та шляхів отримання практичних навичок. Нова політика супроводжується масштабними інвестиціями: уряд виділяє додатково 800 млн фунтів на освіту для молоді віком від 16 до 19 років і підтримку мережі сучасних технічних коледжів. Ці заклади мають забезпечити якісну підготовку з урахуванням запитів економіки, а також стати альтернативою університетам у тих регіонах, де традиційна вища освіта малодоступна. Це рішення викликало неоднозначну реакцію в академічному середовищі: частина університетських лідерів сприйняла його як сигнал про зменшення політичного пріоритету вищої освіти. Вони застерігають, що об'єднання університетського й професійного секторів у межах однієї цілі може розмити уявлення про специфічну роль університетів як осередків наукового пошуку й інтелектуального розвитку. Також без стабільного державного фінансування й перегляду системи оплати навчання жодна з моделей не зможе стати справді інклюзивною. Відбувається переосмислення самої суті освітньої амбіції: тепер важливо не лише скільки молодих людей отримає диплом, а яким чином вони зможуть реалізувати свій потенціал. Такий підхід ставить у центр уваги не університет як інституцію, а людину — її здібності, практичні навички й можливість знайти своє місце у змінному світі. Нова урядова стратегія є спробою адаптувати систему освіти до реалій постіндустріальної економіки. Якщо раніше університет був головним критерієм успіху, то сьогодні акцент робиться на компетентності та гнучкості.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/tPMAJ>

Фото: pixabay.com

ЖУРНАЛ «ВІДКРИТА НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ» ВКЛЮЧЕНО ДО DOAJ

На офіційному сайті Directory of Open Access Journals опубліковане повідомлення про те, що науковий журнал «Відкрита наука та інновації» за результатами експертизи внесений до міжнародного каталогу DOAJ. Це авторитетна світова база даних, що містить перелік рецензованих наукових журналів з відкритим доступом, які відповідають високим стандартам академічної доброчесності, прозорості редакційної політики та якості наукового контенту. Присутність журналу в цьому каталозі засвідчує відповідність видання міжнародним критеріям відкритої науки. Включення журналу до DOAJ відкриває нові перспективи для розвитку наукової комунікації та підвищує міжнародне визнання результатів досліджень, а саме: зростання видимості публікацій українських науковців у глобальному науковому інформаційному середовищі завдяки інтеграції журналу до одного з найбільш авторитетних міжнародних ресурсів відкритого доступу; підвищення рівня цитованості та індексації статей, що сприятиме кращому представленню наукових результатів у міжнародних базах даних та аналітичних системах; розширення можливостей для міжнародної співпраці, оскільки відкритий доступ у поєднанні з визнанням DOAJ створює додаткові умови для міжінституційних і міждисциплінарних партнерств; інтеграцію українських досліджень у глобальний простір відкритих знань, що відповідає стратегічним пріоритетам Європейського дослідницького простору та принципам відкритої науки. Цей результат підтверджує відповідність редакційної політики журналу міжнародним стандартам академічної доброчесності

Детальніше: <https://doaj.org/toc/3041-1416>, https://dntb.gov.ua/news/doaj_jpjournal

Фото: скріншот

СВІТОВИЙ РЕЙТИНГ УНІВЕРСИТЕТІВ 2026 РОКУ

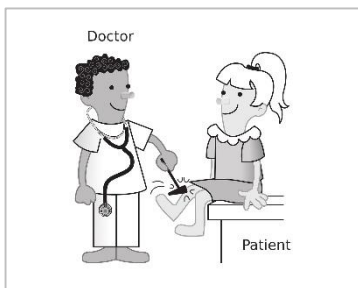
На сайті Times Higher Education опубліковано нові результати світового рейтингу університетів. Йдеться про список найкращих університетів світу, якому довіряють студенти, вчені, представники урядів та галузеві експерти з усього світу. До нього наразі входить 2191 навчальний заклад із 115 країн. Рейтинг ТНЕ ураховує глобальні показники ефективності університетів з інтенсивною науковою діяльністю за їх основними місіями: викладання, дослідження, передача знань, міжнародна співпраця. Зокрема, він розраховується за показниками якості навчання (середовище навчання); дослідницького середовища (обсяг, дохід і репутація); досліджень (цитованість, сила досліджень, перевага досліджень і вплив досліджень); міжнародних

перспектив (співробітники, студенти і дослідження); співпраці з промисловістю (доходи і патенти). Цьогоріч до топ-5 кращих університетів світу увійшли: Оксфордський університет, Массачусетський технологічний інститут, Принстонський університет, Кембриджський університет, Гарвардський університет. Зокрема, Оксфорд знов посідає перше місце (десятий рік поспіль) завдяки високим показникам у галузі дослідницького середовища; Принстон піднявся на третє місце і став єдиним університетом США, який досяг найвищого результату в історії цього року. До топ-40 Китаю увійшли п'ять університетів, тоді як минулого року їх було три, але рейтинг кращих університетів країни залишається стабільним. Гонконг посів рекордні шість позицій у топ-200 завдяки поліпшенню показників викладання. Індія вперше посіла друге місце за кількістю рейтингових університетів, поступаючись лише США. З 67-ми українських університетів, які були включені до рейтингу, найкращими стали: Сумський державний університет, Тернопільський національний медичний університет імені І. Горбачевського, Національний медичний університет імені Богомольця, Дніпровський технологічний університет, Львівський національний університет імені Івана Франка.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/0tjRO>, <https://qrpage.net/qr/uYxNC>,
<https://qrpage.net/qr/ba0gD>, <https://qrpage.net/qr/kTJTH>

Фото: THE

МАЙБУТНЄ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

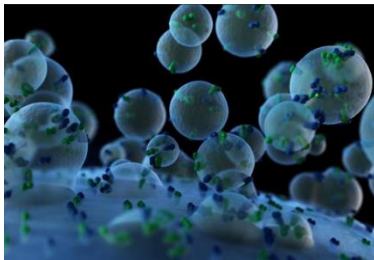
На сайті Times Higher Education опублікований матеріал «Розроблення персоналізованих стратегій здоров'я з використанням даних у реальному часі». У ній йдеться про новий підхід до розуміння людського здоров'я, заснований на динамічному зборі біометричних даних і постійному моніторингу змін у фізіологічному стані людини. Традиційна наука про здоров'я здебільшого працює з даними минулого, аналізуючи раніше зібрану інформацію, але рідко ураховує, як організм реагує на зміни, що відбуваються у реальному часі. Цю обмеженість прагне подолати команда під керівництвом професора Діна Хо з Національного університету Сінгапуру, яка започаткувала пілотний проєкт DELTA. Дослідники є учасниками експерименту, систематично змінюючи спосіб життя під контролем системи фіксації усіх біомаркерів — від показників метаболізму й сну до стану серця та кишківника. Головна цінність експерименту в тому, що він продемонстрував потенціал аналізу даних у режимі реального часу. Такий підхід відкриває можливість відстежувати ефект кожної зміни та формувати індивідуальні стратегії підтримки здоров'я, що еволюціонують разом із людиною. Науковці розмірковують про створення системи, яка допоможе перетворити величезні масиви біологічних даних на практичні інструменти самоконтролю, причому не в рамках реакції на хворобу, що з'явилась,

а в форматі превентивної моделі, у якій здоров'я стає процесом щоденного управління. Кожна людина, отримавши доступ до власних показників стану здоров'я, зможе приймати рішення про свій спосіб життя на підставі доказових даних, а не інтуїції чи загальних порад. На конференції Digital Health Asia 2025 Дін Хо наголосив, що майбутнє медицини — у поєднанні технологій і поведінкових змін. Цифрові системи повинні не лише фіксувати відхилення, а й передбачати їх, допомагаючи людині діяти на випередження. Такий підхід змінює саму парадигму охорони здоров'я: від лікування — до передбачення, від реакції — до постійної профілактики.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/u4hjT>

Фото: pixabay.com

ДИСТАНЦІЙНЕ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ НАВЧАННЯ З БІОМЕДИЦИНИ

ЮНЕСКО оголосило про старт відбору молодих дослідників до дистанційного навчального тренінгу у галузі біомедичних досліджень. Програма має на меті підтримати академічний та професійний розвиток молодих науковців і створити основу для майбутніх міжнародних партнерств у галузі біомедичних досліджень. Тренінг буде присвячений виробництву, очищенню та характеристиці екстрацелюлярних везикул, а також вивченню їхнього поглинання клітинами-реципієнтами. Взяти участь у програмі можуть аспіранти, докторанти та молоді дослідники віком до 35 років, які працюють у галузях біофізики, біотехнології, біохімії, біоінженерії та суміжних дисциплін. Основні вимоги до претендентів: високий рівень володіння англійською мовою; міцні знання з базових природничих наук (фізики, хімії, біології); готовність продуктивно працювати та навчатися. Ініціатива реалізується у співпраці з Université Paris Cité, лабораторією NABI та її експертним центром IVETh (Франція). Заявку на участь можна подати до 31 жовтня 2025 року.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/jBpNU>, <https://qrpage.net/qr/pZGd0>

Фото: ЮНЕСКО

ЯК СТУДЕНТИ СПРИЙМАЮТЬ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У НАВЧАННІ

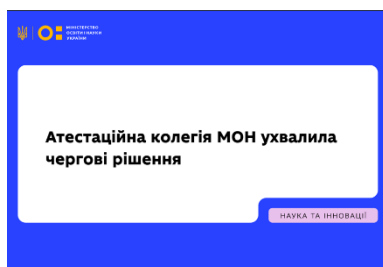
На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Флоренсії Мур та Агостіни Арбія «Що ваші студенти думають про штучний інтелект». У ній міститься попередній аналіз результатів опитування студентів про їхнє ставлення до використання інструментів ШІ, їх переваги, недоліки, пов'язані ризики та способи використання у навчальному процесі. 48 % опитаних студентів засвідчили, що вони часто використовують ШІ, а 12 % роблять це завжди. Разом із тим, коли

вони оцінювали поведінку своїх однокурсників, то говорили вже про 61 % та 19 % відповідно. Найчастішими завданнями, для виконання яких застосовувались інструменти ІІІ, став пошук інформації, створення анотацій, узагальнення змісту великих текстів та написання завдань із текстовими компонентами. Приблизно 40 % студентів використовують ІІІ для генерації чернеток, які потім редагують самостійно. 36 % здобувачів освіти, які взяли участь в опитуванні, вважають, що ІІІ допомагає їм краще розуміти концепції та процедури. 31 % респондентів передусім цінують економію часу на здійснення рутинних завдань. Водночас 29 % студентів визнали й негативний вплив ІІІ: зменшення інтелектуальних навантажень, ослаблення критичного мислення, творчих здібностей і навичок академічного письма. Є різниця між сприйняттям використання ІІІ студентами та оцінками їхніх однолітків, що може бути ознакою внутрішнього конфлікту: студенти не завжди готові зізнаватися у широкому використанні технологій ІІІ та/або побоюються осуду. Попри можливість прискорення роботи, інструменти ІІІ можуть негативно впливати на автономію мислення, розвиток когнітивних здібностей, тому потребують розумного впровадження та постійного моніторингу. У педагогічному контексті автор радить викладачам та університетам розвивати цифрову грамотність, вести діалог зі студентами про можливості й обмеження ІІІ, заохочувати метакогнітивне осмислення навчального процесу та включати у завдання запитання, які стимулюють рефлексію над тим, як саме ІІІ був використаний. У перспективі ці кроки мають допомогти інтегрувати ІІІ так, щоб він доповнював, а не замінював мислення студентів. Таким чином, не можна ігнорувати той факт, що студенти вже активно залучені до роботи з ІІІ, сприймають його як корисний інструмент та мають інформацію про ризики. Важливо, щоб ЗВО не ігнорували цей досвід, а враховували його при формуванні своїх освітніх політик і практик.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/hvkKL>

Фото: pixabay.com

РІШЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ МОН

7 жовтня 2025 року відбулося чергове засідання Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України, за результатами якого ухвалено ряд рішень у сфері атестації кадрів вищої кваліфікації. Зокрема, розглядались питання присудження наукових ступенів, присвоєння вчених звань, реалізації рішень НАЗЯВО щодо встановленого плагіату, моніторингу дотримання вимог фаховими виданнями України. Затверджено рішення про присудження 180 наукових ступенів і присвоєння 392 вчених звань. Скасовано рішення вченої ради однієї з наукових установ про присвоєння вченого звання старшого дослідника через невиконання вимог, визначених законодавством.

На підставі рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти одну особу позбавлено наукового ступеня через встановлений у визначеному законом порядку академічний плагіат, а інше рішення НАЗЯВО скеровано до експертної ради МОН відповідно до встановленої процедури. До категорії «А» «Переліку наукових фахових видань України» включено 7 наукових видань, 12 видань категорії «Б» вилучено з «Переліку ...» через невідповідність встановленим вимогам. Оновлено систему спеціалізованих вчених рад: утворено 64 докторські ради на новий термін та внесено ряд змін до складу чинних.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/NUqof>, <https://qrpage.net/qr/hI7Pl>,
<https://qrpage.net/qr/9U6Nz>

Фото: МОН

США СКОРОЧУЮТЬ ФІНАНСУВАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ. УНІВЕРСИТЕТАМ СЛІД ОБ'ЄДНУВАТИСЬ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Кріса Хавергала «Потрібні нові колаборації, оскільки США скорочують фінансування досліджень охорони здоров'я». У ній розглядаються наслідки рішень нинішньої адміністрації США щодо зменшення видатків на міжнародні програми досліджень у сфері охорони здоров'я і те, як світовий університетський сектор намагається адаптуватися до нових умов через розвиток партнерств та диверсифікацію ресурсів. Університети, які займалися відповідними дослідженнями на глобальному рівні наразі змушені терміново шукати нові джерела фінансування у реальному секторі, серед благодійних фондів і міжнародних організацій. Зменшення підтримки з боку Національних інститутів здоров'я США боляче вдарило по проєктах боротьби зі СНІДом, туберкульозом, Еболою та іншими захворюваннями. Залежність від одного крупного джерела фінансування була однією з найсерйозніших помилок минулого, а тепер університети прагнуть розширити географію партнерств на країни Близького Сходу та Азії. Скорочення фінансування призвело до зміни конкуренції: тепер замість суперництва за отримання грантів все частіше розгортається спільна робота. Але навіть тут є ризики: втрата доступу до американських даних й інфраструктури може мати далекосяжні наслідки навіть для тих проєктів, які фінансувалися іншими джерелами. Науковці починають змінювати свою ментальність і розробляють проєкти з потенційною комерційною цінністю, щоб приваблювати фармацевтичні компанії, будувати екосистеми, не обмежені вузькими клінічними інтервенціями. Такий підхід може допомогти залучати інвестиції з нових джерел. Отже, нинішнє скорочення фінансування досліджень глобального здоров'я створює серйозний виклик для академічного сектора, відповідь на який - не боротьба за ті самі ресурси, а якісні структурні зміни: нові моделі співпраці,

диверсифікація партнерів, інтеграція науки та виробництва як джерел фінансової і операційної підтримки. Така стратегія має шанс забезпечити стійкість глобальних медичних досліджень у нестабільному світі.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/PX27x>

Фото: pixabay.com

3. Наукові заходи

ІІІ ДОПОМАГАЄ ЛЮДЯМ І РОЗВИВАЄ БІЗНЕС

15 жовтня 2025 року в онлайн-форматі відбувся семінар «Штучний інтелект сьогодні: як він допомагає людям і розвиває бізнес». Під час семінару засновник та CEO Learn To Earn Global / AI Sync Global, експерт у сфері штучного інтелекту та інвестицій, поінформував слухачів про те, що таке генеративний штучний інтелект; як писати ефективні запити для ІІІ;

запропонує конкретні приклади використання ІІІ для розвитку бізнес та полегшення повсякденного життя. Організатор - Команда UGF.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/4uwTo>

Фото: скріншот

ФІНАНСОВА СИСТЕМА ДЛЯ ПРОМИСЛОВОГО РОЗВИТКУ

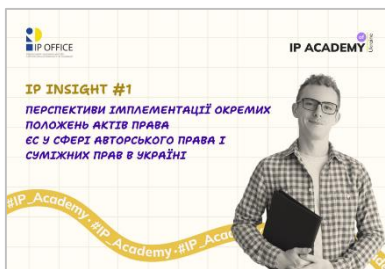
16 жовтня 2025 року у рамках курсу «Шлях до процвітання України на основі досвіду Німеччини» в онлайн-форматі відбувся семінар «Фінансова система для промислового розвитку». Захід став площадкою для обговорення основних матеріалів та ключових висновків і рекомендацій дослідження «Шлях до процвітання і розвитку України: теоретичні міркування

та німецький досвід». Слухачі дізналися про досвід Німеччини у фінансуванні промислового розвитку; особливості фінансової моделі Німеччини та уроки для України; реалізацію плану Маршалла та діяльність німецького банку розвитку; виклики фінансування розвитку в Україні. Організатор - Ukraine Global Faculty.

Детальніше: <https://t.me/UkraineGlobalFaculty/637>, <https://qrpage.net/qr/pNOLi>

Фото: скріншот

IP INSIGHT: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КУРС РЕФОРМ

17 жовтня 2025 року у рамках тематичної серії заходів «IP insight: європейський курс реформ» відбувся вебінар «Перспективи імплементації окремих положень актів права ЄС у сфері авторського права і суміжних прав в Україні». Він став площадкою для обговорення фахівцями, науковцями, науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти

нових змін у законодавстві та практичних прикладів модернізації сфери інтелектуальної власності. Зокрема, планується детально проаналізувати перспективи імплементації окремих положень актів права ЄС у національне законодавство України та їхній вплив на вітчизняну практику захисту прав авторів і правовласників. Організатор - IP Academy.

Детальніше: <https://qrcode.net/qrcode/nF3iZ>, <https://qrcode.net/qrcode/UHY3Y>

Фото: скріншот

МІЖНАРОДНИЙ ТИЖДЕНЬ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ 2025

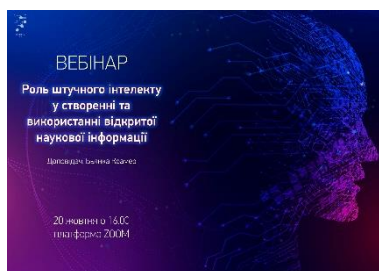

20 жовтня 2025 року відбудеться серія подій, приурочених до Міжнародного тижня відкритого доступу, який проводиться під гаслом «Кому належать наші знання?». Заплановані наступні заходи: «Тиждень відкритого доступу з бібліотеками Університету Південної Алабами»; «Майбутнє рівноправного відкритого доступу»; «Регіональні перспективи діамантового відкритого доступу»; «Переосмислення видавничої справи у світі, де керують науковці»; «Доступність науки: яка роль у цьому належить мові?». Більш детальна інформація про події Міжнародного тижня відкритого доступу та організаторів відповідних заходів представлена на офіційному сайті Тижня.

Детальніше: <https://www.openaccessweek.org/events>, <https://qrcode.net/qrcode/pl6NS>, <https://qrcode.net/qrcode/YFGSB>, <https://qrcode.net/qrcode/sbAas>, <https://qrcode.net/qrcode/jVvBO>, <https://qrcode.net/qrcode/IAzZI>

Фото: SPARC

РОЛЬ ШІ У СТВОРЕННІ ТА ВИКОРИСТАННІ ВІДКРИТОЇ НАУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

20 жовтня 2025 року у межах Міжнародного тижня відкритого доступу відбудеться вебінар «Роль штучного інтелекту у створенні та використанні відкритої наукової інформації». Захід покликаний поінформувати дослідників, науковців, студентів та бібліотекарів про сучасний етап розвитку відкритої

науки та застосування інструментів генеративного штучного інтелекту. Планується розглянути наступні питання: як ШІ може допомогти у створенні, аналізі та поширенні відкритих наукових даних; які інструменти та технології вже використовуються у міжнародній науковій спільноті для відкритого обміну інформацією; як інтегрувати ШІ у наукову роботу для підвищення ефективності досліджень та прозорості результатів; поєднання відкритої науки та штучного інтелекту. Організатор - Бібліотека КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Детальніше: https://t.me/kpi_library/4780, <https://tinyurl.com/38w4jvx2>

Фото: скріншот

ВІД РУКОПISУ ДО ПУБЛІКАЦІЇ

21 жовтня 2025 року у рамках проєкту Research Integrity відбудеться вебінар «Від рукопису до публікації: академічне письмо крізь призму доброчесності». Планується обговорити наступні питання: ГШІ - помічник в публікаційному процесі; фабрики статей - загрози для авторів-дослідників та авторитетних наукових видань; цифровий бренд

дослідника: від теорії до практики; майбутнє науки як спільного авторства; етика наукового тексту: де закінчується натхнення і починається плагіат; виклики та можливості для ШІ в наукових дослідженнях; академічна доброчесність як маркер лідерства дослідника: довіра, відповідальність, репутація. Організатори: Український офіс дослідницької доброчесності (UkrRIO); Всеукраїнська громадська організація «Інноваційний університет»; Полтавський державний аграрний університет; Науковий центр інноваційних досліджень (Естонія); Національний університет «Одеська політехніка»; Центральноукраїнський національний технічний університет; Поліський національний університет; Полтавський університет економіки і торгівлі.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/YTwJ5>, <https://surl.li/exwrdc>, <https://surl.li/fqganr>

Фото: скріншот

МІЖНАРОДНИЙ ТИЖДЕНЬ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ 2025

22 жовтня 2025 року відбудеться серія подій, приурочених до Міжнародного тижня відкритого доступу, який проводиться під гаслом «Кому належать наші знання?». Заплановані наступні заходи: «Відкрито для ШІ: надмірний обмін даними в епоху нестачі даних»; «Суспільна власність: відносини, взаємність і відповідальність»; «Відкрита наука та інновації в Україні 2025»; «День видимості досліджень: підвищення видимості та цитованості»; «Діаманти в Північно-Західному альянсі: журнали з досліджень

у сфері праці та економіки і проект NiedersachsenPUBLISHING»; «Практичний посібник з відкритих досліджень»; «Штучний інтелект і авторське право: друзі чи вороги?»; «Кому належить наше викладання? Створення відкритих освітніх ресурсів»; «Кращі практики для безкоштовних журналів відкритого доступу в Латинській Америці». Більш детальна інформація про події Міжнародного тижня відкритого доступу та організаторів відповідних заходів представлена на офіційному сайті Тижня.

Детальніше: <https://qrpape.net/qr/rN1Xi>, <https://qrpape.net/qr/SrXtw>,
<https://qrpape.net/qr/fTfIv>, <https://conference2025.dntb.gov.ua/en/>,
<https://qrpape.net/qr/xdJsZ>, <https://qrpape.net/qr/JHaeu>, <https://qrpape.net/qr/Tj11t>,
<https://www.lib4ri.ch/open-access-week>, <https://qrpape.net/qr/Vxs7A>,
<https://qrpape.net/qr/eal2o>

Фото: SPARC

ВІДКРИТИЙ ДОСТУП В УКРАЇНІ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ

24 жовтня 2025 року у рамках Міжнародного тижня відкритого доступу, який цього року проводиться під гаслом «Кому належать наші знання?» в онлайн-форматі відбудеться лекція «Відкритий доступ в Україні та його наймасштабніший проєкт – Національний репозитарій академічних текстів». Захід присвячений розвитку відкритої науки та відкритого доступу в Україні у контексті глобальних тенденцій і політики відкритості. Планується розглянути концепцію відкритої науки, принципи FAIR та ключові напрями упровадження відкритих практик в світі та в Україні. Особливу увагу буде приділено Національному репозитарію академічних текстів — найбільшому українському проєкту у сфері відкритого доступу, що об'єднує наукові, освітні та дослідницькі напрацювання. Слухачі дізнаються про історію створення, сучасний стан і перспективи розвитку Нацрепозитарію, а також його роль у підвищенні видимості української науки на міжнародному рівні. Окремо будуть розглянуті інструменти відкритої науки, доступні на офіційному вебпорталі НРАТ для здійснення відкритого відповідального рецензування, поширення результатів досліджень і популяризації наукових розробок як важливого чинника підвищення конкурентоспроможності економіки та підтримки соціального прогресу. Організатор - Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова.

Детальніше: <https://www.openaccessweek.org/events>,
<https://www.facebook.com/share/p/1VyWn1ZGDW/?mibextid=wwXIfr>

Фото: скріншот

ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ШІ ДЛЯ БІБЛІОТЕКАРІВ ТА РЕЦЕНЗЕНТІВ

18 листопада 2025 року відбудеться вебінар «Штучний інтелект зустрічає докази: практичне застосування для бібліотекарів у процесі рецензування». Захід покликаний надати слухачам інформацію заального плану та конкретні поради щодо того, як найкраще інтегрувати штучний інтелект у синтез доказів та допомогти дослідникам більш ефективно

використовувати інструменти штучного інтелекту. Під час вебінару планується розглянути сучасні підходи до інтеграції штучного інтелекту в процес наукових досліджень та рецензування з акцентом на етапах вибору теми дослідження та роботи з даними; обговорити результати новітніх досліджень щодо використання ШІ; поділитись ключовими міркуваннями щодо вибору програмного забезпечення, проектування робочого процесу та прозорості звітності; сформулювати консенсусне бачення ролі штучного інтелекту у синтезі доказів; запропонувати бібліотекарям кращі навички підтримки дослідників у їхньому ефективному, результативному та відповідальному використанні інструментів штучного інтелекту. Організатори: Choice, Sysrev.

Детальніше: <https://qrcode.net/qr/m1dpl>

Фото: скріншот

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ.

Він створюється в рамках реалізації проекту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

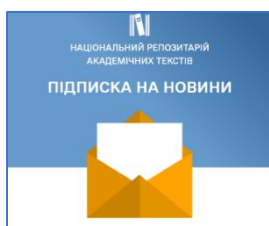

<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>, <https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL

<https://t.me/NationalRepository>,

<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQltYQzEroTVETPdJlh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>

Усі бажаючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/>, <https://nrat.ukrintei.ua>